SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 21. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBURAY 2, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 2-го ЛЮТОГО 1995 р. Ч. 21. РІК CII.

УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА ДОПОМОЖЕ СЕЛЯНАМ

Київ (Р. Р.). — Тут у п'ятницю, 27-го січня, газета „Голос України" повідомила, що перший віцепрем'єр-міністер Віктор Пинзеник зустрівся з керівниками промислових підприємств Миколаївської і Херсонської Областей. Під час зустрічі він запевнив, що держава платитиме за майбутній урожай та сільсько-господарську продукцію, на рівні з іншими покупцями.

Як сказав В. Пинзеник, він вірить, що „настав новий час у взаєминах „держава — село", оскільки віднині держава припиняє ошукувати селян. Ліквідується незабезпечена грошова монополія держави на закупівлю продукції. Ця монополія була головною причиною інфляції, вважає Пинзеник. А квотування експорту зерна у 1995 році викликане потребою „забезпечити встановлення нової системи аграрних відносин".

Тим часом пресова служба Головної Державної Податкової Інспекції України (ГАПУ), повідомила, що на кінець грудня 1994 року заборгованість українських підприємств становила близько 400 трильйонів карбованців. Наприкінці минулого року на депозитних рахунках у банках було 18.4 трильйона карбованців. „Така ситуація значно погіршила взаєморозрахунки підприємств і організацій", — сказано в повідомленні.

Відомий економіст Володимир Лановий вважає, що підприємства усіх форм власности — державні і недержавні — мають сплачувати однакову норму податків як у місцевий, так і в центральний бюджети. Це зацікавить керівників місцевих органів влади в тому, щоб розташувати на своїх територіях державні підприємства. Запропонований податок на майно не сприятиме вилученню зайвих оборотних грошей та основних фондів підприємств. Треба ввести справжнє державне контролювання власности. Лановий також переконаний, що треба запровадити податки на добавлену вартість і стягати лише з тих видів продукції, які виробляються в Україні. Збираючи 20 відсотків податку з імпорту, — а це весь газ, нафта, руда, бавовна, вовна, металі — держава автоматично збільшує ціни на місцеву продукцію, що робить її неконкурентоспроможною на будь-яких ринках. Її не купують українські заводи і фабрики зупиняються. „Податкове регулювання — головна підойма впливу держави на економіку. Запропонована на розгляд парляменту концепція Уряду закріплює стару систему оподаткування і не нормалізує подвійних платностей у бюджеті різних рівнів„ — сказав В. Лановий.

Вибух зруйнував готель

Тернопільська область (Р. Р.). — Згідно з повідомленням газети „Київське Вєдомості" з 27-го січня, у Бережанах 22-го січня о год. 7:30 ранку потужний вибух у пивниці готелю „Золота липа" наполовину зруйнував триповерховий будинок, який відразу ж загорівся. Пожежники боролися з вогнем майже три години.

Завдяки щасливій випадковості постраждала тільки одна працівниця готелю, яка перебуває в лікарні з важкими попареннями. Бар та бюра двох малих підприємств, що містилися в цьому готелі, ще були зачинені через ранній час. Слідство висунуло першу версію, що причиною вибуху стало накопичення випарів горілчої рідини чи газу.

Нещодавно на території України підрозділи Міністерства Внутрішніх Справ продовжили широку акцію „Буран" з метою виявлення злочинців. Акція тривала цілий місяць і за цей період затримано 2,488 злочинців, давно розшукуваних міліцією. Зконфісковано 1,473 пістолетів і рушниць 70.8 кілограма вибухівки, півтора центнера наркотичної сировини. Вибухи і різні вбивства трапляються в містах України нерідко, але статистика свідчить, що в грудні 1994 року злочинність зменшилася на 12.2 відсотка в порівнянні до грудня 1993 року. Це найнижчий показник злочинности за останні чотири роки. Однак, кажуть керівники МВС, радіти ще рано, бо злочинство далі існує в різних проявах.

Група депутатів виступила проти Президента

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 30-го січня, відбулося засідання Координаційного комітету боротьби зі злочинністю та корупцією при Президенті України за підсумками перевірки діяльности концерну „Бласко". На засідання охорона не пропустила народних депутатів Степана Хмару, Тараса Проців'юка, Михайла Ратушного, Юрія Кармазіна, які є членами Комісії боротьби з організованою злочинністю та депутатської слідчої комісії з перевірки діяльности „Бласко".

Згадані народні депутати виступили на телевізійному каналі ЮТАР, повідомивши, що адміністрація Президента порушила статті конституції 18, 20, 26, 95 і 109 про статус народного депутата. Вони вважають, що їх не пропустили за наказом Дмитра Табачника і домагаються скликання 1-го лютого пленарного засідання, щоб розглянути це питання.

Голова парляментарної фракції „Державність" Павло Мовчан повідомив, що фракція домагатиметься розгляду на сесії питання про правомірність самого існування такого органу як Державна адміністрація, яка водночас є Адміністрацією, але дублюючи Кабінет Міністрів, розколює вже й виконавчу гілку влади й водночас ні за що не відповідає. Не передбачено посади голови Державної адміністрації і в президентському законі про владу. Дії Д. Табачника депутати назвали „інцидентом, інспірований для загострення відносин з метою дискридитації Верховної Ради".

Пресова служба Президента України оприлюднила заяву, у якій сказано, що у засіданні взяли участь заступник голови Верховної Ради Олег Дьомін, керівники чотирьох комісій і понад 30 народних депутатів, участь яких була узгоджена заздалегідь. Крім того, характер питань, що розглядалися на засіданні, вимагав відповідного режиму, тому доступ до залі було обмежено. У присутніх на засіданні членів Президії з приводу цього не було жодних зауважень. Тому дії групи депутатів уважається „бажанням використати вигаданий інцидент у політичних цілях", що створює додаткові труднощі у відносинах між органами виконавчої і законодавчої влад.

ЗСА втрачають впливи в ООН

Ню Йорк. — З Організації Об'єднаних Націй повідомили, що у четвер, 26-го січня, з цієї установи відійшов на пенсію Джеймс П.Ґрент, американець, який розбудував Діточий фонд Організації Об'єднаних Націй (UNICEF) в одне з провідних агентств ООН. Причиною його відходу є стан його здоров'я, на що він жалувався вже впродовж цілого 1994 року.

З відходом на пенсію 72 річного Дж. Ґрента, котрий очолив згадане агентство у 1980 році, ЗСА втрачають один із своїх найсильніших голосів у ООН у ненадто відповідний час. Бо останнім часом, через свою неспроможність діяти ефективно у різних клопітливих пунктах земної кулі на адресу ООН посипалось чимало критичних завваг, які в загальному твердять, що ООН втратила своє значення в світовому маштабі. Крім того до подібної думки щодо ООН схиляється також новий Конгрес ЗСА та починає робити різного рода натяки на зменшиння, а в деяких випадках і на цілковите відтягнення, американської допомоги.

На місце Дж. Ґрента сподіються, що ЗСА запропонують д-ра Вілліяма Фоґі, керівника програми дітячого здоров'я і розвитку при Центрі ім. Картера в Атланті, Джа.

Дж. Ґрент був відомий з того, що намагався дешевими практичними методами поборювати привентивні недуги.

Литва депортує російських провокаторів

Вільнюс, Литва. — Директор міграційної служби Литви Чеслова Влажіс повідомив, що „зібрано аж задосить фактів для прийняття рішення про примусову депортацію з країни чотирьох громадян Росії, колишніх лідерів просовєтської організації „Єдінство" Валерія Іванова, Александра Кондрашова, Віктора Орлова і Владіміра Шорохова". Вони мусять залишити територію Литви до кінця лютого цього року.

Ч. Влажіс уточнив, що зібрані документи свідчать про „злочинну діяльність кожного з цих росіян, спрямовану проти литовської держави і її незалежности"

Державна дума Росії звернулася до литовського парляменту з проханням не депортувати названих громадян Росії, оскільки цей крок „приведе до погіршення російсько-литовських стосунків".

КИЇВ. — Народного депутата України Юлія Йоффе призначено керівником комісії, яка покликана реорганізувати вугільну промисловість в Україні. До цього Ю. Йоффе працював торговельним представником України в ЗСА, а ще раніше — віцепрем'єр-міністром з питань паливноенергетичного комплексу, коли Л. Кучма очолював Уряд.

ЧЕЧЕНЦІ ВЕДУТЬ ПАРТИЗАНСЬКУ ВІЙНУ

Ґрозний, Чечня. — Західні агентства повідомляють, що не зважаючи на величезну кількісну і збройну перевагу російських військ, опір чеченських патріотів не тільки не зменшується, але ще й посилюється.

Формації президента Джохара Дудаєва весь час поповнюються новими бійцями. Вони прибувають переважно З Дагестану, де зібралося понад 50,000 чеченських втікачів. З них зформовуються мобільні групи по 30—40 осіб, які успішно нападають на російські бойові колони. В кожній з таких груп діє снайпер, два-три автоматники і гранатометник. Гранатометник і автоматники викликають вогонь на себе, а снайпер знищує виявлені цілі. Тобто йдеться про ефективну тактику партизанської війни.

У вівторок, 31-го січня, формації російських морських піхотинців, рухаючись в напрямі Ґрозного, нещадно обстрілювали селище Сємашки. Чеченці відповіли таким дружним вогнем з гранатометів, що хвалена морська піхота змушена була відступити.Чеченці знищили декілька російських броневиків. Відтак росіяни випустили на те селище зливу артилерійських стрільн, спричинивши нові жертви серед мирного населення.

У вівторок до Женеви приїхав відомий російський правозахисник, голова президентської комісії в питаннях прав людини Сєргєй Ковальов. У розмові з журналістами він сказав, що його наставлення російські засоби масової інформації навмисне спотворюють. „Вони мене представляють ледве не агентом Дудаєва. Це на так. Але я той самий час я здаю собі справу, що президент Дудаєв є єдиною особою, яка може дати наказ про припинення вогню, тому саме з ним треба вести переговори, не боячись при цьому втратити свій авторитет керівників великої держави".

У вівторок також відбулася демонстрація протесту у Стамбулі. Її учасники вимагали від Росії припинити винищення чеченського народу.Можливо, що ця демонстрація була пов'язана з приїздом до Туреччини міністра закордонних справ Чечні Шемсеттіна Юсуфа. Він матиме переговори з турецьким керівництвом, після чого повернеться на батьківщину.

Ізраїль віддає Йорданії її землю

Беер-Менуга, Ізраїль. — В цій оазі, 85 кілометрів на північ від Червоного моря, в понеділок, 30-го січня, відбулася церемонія передання Ізраїлем для Йорданії 335 квадратових кілометрів території.

Це сталося згідно з умовами двостороннього мирного договору, підписаного в жовтні минулого року.До 10-го лютого Ізраїль віддасть ще 50 квадратових кілометрів, повною мірою виконавши свої зобов'язання. Відтинок кордону довжиною приблизно 100 кілометрів ще чекає демаркації.

Опозиція в ізраїльському парляменті звинуватила уряд у тому, що він занадто поквапився, вивівши війська без санкції вищого законодавчого органу.

У Чечні полонили українця

Київ (Р. Р.). — Тут 27-го січня делеґація УНА-УНСО представила журналістам полоненого в Чечні українця — офіцера російської армії. Олександра Олефіренка, родом з Охтирки, Сумської области. За згодою Джохара Дудаєва українська делеґація забрала Олефіренка з чеченського полону.

О. Олефіренко розповів, що закінчив харківську військову школу у 1987 році, після чого його скерували на службу у Нижній Новгород, де тепер залишилися його родина — дружина і двоє дітей. У серпні 1994 року його разом з військовою частиною скерували у Дагестан, де на кордоні з Чеченією його підрозділ заблокували мирні жителі і весь підрозділ склав зброю. До 18-го січня 1995 року Олефіренко перебував у президентському палаці Ґрозного, в пивниці. Пізніше їх перевели в інший район Ґрозного. Делеґація УНА-УНСО визволила його 21-го січня 1995 року.

Олефіренко засвідчив, що ні над ним, ні над іншими полоненими не знущалися — полонені харчувалися однаково з чеченцями. Чеченську армію складають переважно селяни, які приїздять із довколишніх сіл.

Голова політичної референтури УНА-УНСО Анатолій Лупиніс сказав, що „російські війська ведуть війну на повне зруйнування Чечні та винищення чеченського народу". За словами Лупиноса, повідомлення російських засобів масової інформації не відповідають дійсності. Ґрозний не заблоковано і українська делеґація безперешкодно прибула у південну частину міста і виїхала з неї. Війна ведеться не фронтально, а чеченські повстанці мають мобільні загони по 20-30 осіб, які неможливо знищити. Російські війська контролюють лише п'яту частину Ґрозного.

В Україні заборонено вживати пестицид „Гарнес"

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 26-го січня, Печерський районний суд Києва визнав незаконною реєстрацію угоди про постачання американського пестицида „Гарнес" для захисту кукурудзи.

Фірма „Монсанто" у 1992 році почала продавати в Україні свій пестицид „Гарнес", котрий у ЗСА не вживається через наявність у ньому великої кількости ацетохлору, який, на думку фахівців, спричиняє виникнення злоякісних пухлин.

Слідство виявило, що колишній виконуючий обов'язки прем'єра Юхим Зв'ягільський у березні 1994 року підписав протокол про постачання в Україну трьох мільйонів літрів препарату, а Державна хемічна комісія затвердила реєстрацію угоди на два роки.

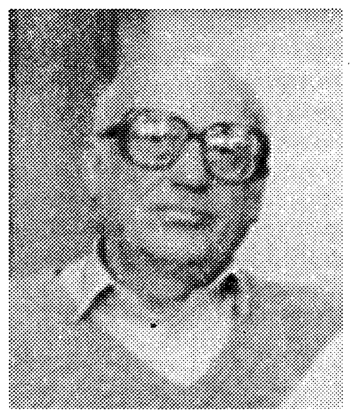
Генеральна прокуратура визнала ці дії порушенням закону про захист довкілля і передала документи до суду. Однак справа ще не закінчилася, бо фірма „Монсанто" бореться за свої інтереси.

КИЇВ. — Між Україною і Єгиптом має бути зона вільної торгівлі, вважає міністер Арабської Республіки Єгипет Юсеф Бутрос-Ґалі, який відвідав українську столицю. „У нас викликають захоплення ваші реформи. Україна, як і Єгипет сім років тому, прийняла програму Міжнародного валютного фонду щодо стабілізації. Ми навчилися розмовляти з цією фінансовою організацією саме тією мовою, яку вона розуміє, і навчилися переконувати її", — сказав арабський міністер під час зустрічі з Віталієм Маслом.

„А українців живе в Росії багато..."

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Відкривати долю та історію українських селенців у Росії, де стільки живе, вже не як політичні засланці, але силою обставин чи долі — це одна із тих темних сторінок нашої історії, про яку щойно тепер довідуємося ширше, докладніше, а передусім справжніми фактами від компетентних до цього осіб. Вперше чули ми про працю та долю української меншини в Росії з уст їхнього делеґата на Світовий Конгрес Вільних Українців у 1993 році в Торонто. Там Тетяна Кутковець з Москви відчитала доповідь „Українці в Росії", в якій дала перший статистичний матеріял про кількість українців та про їх організованість. Тому нам було незвичайно цікаво мати тепер гостем в редакції „Свободи" аж двох представників цієї „меншини" в Росії та послухати їхньої точнішої розповіді.

Олександер Руденко-Десняк, — це тепер чи не найважніший представник українців Росії, як голова Об'єднання Українців Росії, якого обрали на цей відповідальний пост на першому конгресі українців у Росії, що відбувся у 1993 році. На конгресі, як розповідає О. Руденко-Десняк, були представники майже сорока організацій, що неабияке число, а як інформує він дальше за переписом населення Росії з 1989 року українців, постійних мешканців Росії нараховують 4.8 мільйона.



О. Руденко-Десняк

Заки дістаємо точні інформації про активність об'єднання і персональну, його голови, просимо дати деякі дані самого О. Руденка-Десняка. Він живе вже в Москві 41 років, син відомого українського письменника Олекси Руденка, що прибрав ім'я Десняка і загинув як військовий журналіст в часі Другої світової війни у 1942 році. Син закінчив журналістику в Москві і там вже залишився, працюючи як кореспондент журналу „Дружба Народів" впродовж 20-ох років і подаючи там українську тематику. Зараз він веде всецілю відданість праці в об'єднанні і пробує її наладнати, зокрема наладнати контакт з іншими організаціями та з інонаціональними групами. В контакті з українськими бракує йому сучасного технологічного обладнання, конкретно комп'ютерної системи і тому він пробує принаймні видавати українську газету, яка б була формою зв'язку поміж українцями.

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 30-ГО СІЧНЯ, президент Билл Клінтон погодився на зміну дотеперішньої політики ЗСА, котра дозволяла їм в ім'я безпеки існуючого ядерного арсеналу, переводити час до часу перевірку вибухів цієї ядерної зброї.Тепер ЗСА обіцяють зовсім не переводити будь-яких вибухових перевірок ядерної зброї. Все це для того, щоб переконати країни третього світу, що ЗСА серйозно ставляться до своїх намірів домогтися цілковитої заборони розповсюдження ядерної зброї від тих країн, які її мають, та домогтися обіцянки не збагачуватися нею від тих країн, які її ще не мають.

З НАГОДИ 50-ТИ РІЧЧЯ закінчення Другої світової війни, Смітсонський повітряно-космічний музей у Вашінґтоні запланував на весну цього року окрему виставку пам'яток з рішальних дій тієї трагічної епопеї цілого людства. Одним із експонатів мав бути військовий літак-бомбовик „Інола Ґей" типу Б-29, з котрого скинено на Японію першу атомову бомбу, разом із пояснювальним 600 сторінковим текстом.Одначе гостра критика дещо спотвореного лібералами експонату, зі сторони ветеранів колишніх вояків Другої світової війни та членів Конгресу довели до ліквідації цього задуму.

МИНУЛОГО ПОНЕДІЛКА, 30-го січня,в Ню Йорку після кількамісячних приготувань розпочалася розправа найбільшого терористичного акту на терені ЗСА. Обвинуваченого шейха Омара Абделя Рахмана і 11 інших його послідовників у плянуванні знищити тунелі в'їзду попід ріку Гадсон до Манґеттену, будинок Організації Об'єднаних Націй, будинок нюйорської головної квартири ФБІ та інші державні приміщення.З вступних промов прокуратури та оборони виглядає, за твердженнями аналітиків, що ця розправа потриває принаймнше кілька місяців.

ЦИТУЮЧИ МОЖЛИВІСЬ схвалення 28- ої поправки до Конституції , котра вимагатиме збалансування державного бюджету, спікер Палати Репрезентантів Нют Ґінґріч, республіканець з Джорджії, сказав, що прийшов час розглянути 30-річну забезпечену медичну програму Медікер, бо ця програма є надто бюрократичною, централізованою та домінованою Урядом. Знову ж сенатор республіканець Баб Дол, провідник сенатської більшости, з подібним твердженням говорив про програму охорони здоров'я, тому на думку аналітиків спірне питання охорони здоров'я знову виходить на денне світло з приходом до влади у Конгресі республіканців.

КОЛИШНІЙ КОНҐРЕСМЕН Джек Кемп на зустрічі з кореспондентами засобів масової інформації у понеділок, 30-го січня, сказав,що не буде намагатися здобути мандат Республіканської партії кандидувати у президентських виборах 1996 року.З відмовою його кандидатури, як і кандидатури колишнього секретаря Департаменту оборони Ричарда Чейні, що зробив це 3-го січня, поле кандидатур Республіканської партії починає звужуватись і тим самим набирає серйозних форм.Найбільш активними кандидатами покищо являються сенатори Баб Дол з Кензасу і Фил Ґремм з Тексасу та колишній губернатор стейту Теннесі Ламар Алексендер.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ кажуть, що президент Билл Клінтон, намагаючись дати ефективний поштовх кампанії зменшити вагітність серед підлітків у ЗСА,має в пляні номінувати на становище головного лікаря країни д-ра Генрі Фостера, мол.Він мавби прийти на місце звільненої з цієї посади д-р Джойселин Елдерс, яка виявилася надто ліберальною у своїх поглядах.Кандидатура д-ра Г.Фостера є в останній стадії перевірки і не передбачається жодних проблем.

У СВІТІ

В ІНТЕРВ'Ю для кувайтського тижневика „Аль-Якза" президент Чечні Джохар Дудаєв запевнив, що „завоювання росіянами Ґрозного означатиме не кінець, а тільки початок жорстокої війни з Росією. Нам вдалося запланувати наші збройні акції на науковій базі. Ми зберігаємо свої війська для ведення довготривалих бойових дій. Чеченські гори стануть нашими головними фортецями".

УРЯДОВА ДЕЛЕҐАЦІЯ Латвії приїхала до французького міста Страсбургу, де парляментарна асамблея Ради Европи обговорюватиме питання щодо прийняття Латвії у свій склад. Якщо рішення буде позитивним, то 10-го лютого відбудеться врочиста церемонія підняття прапора Латвії перед будинком головного бюра Ради Европи. Декілька днів тому представники трьох балтійських країн випрацювали спільну тактику, спрямовану на підтримку Латвії. Балтійські делеґати мають намір взяти участь у дискусії з приводу російської агресії в Чечні і вимагатимуть, щоб до цієї дискусії дістали доступ і чеченці.

КАЇРСЬКА ГАЗЕТА „Аль-Аграм" оприлюднила нові документи, які свідчать про причетність іранців до знищення американського пасажирського літаканад шотляндським містом Локербі в грудні 1988 року. Газета стверджує, що за два місяці до інциденту троє іранців, членів корпусу „вартових ісламської революції", приїхали з Бейруту в Београд. Там вони протягом трьох годин перебували в амбасаді Ірану, після чого один з них, Зугейр, приніс зі сусіднього готелю чорну валізу. Відтак терористи поїхали до Франкфурту, звідки, як відомо, вилітав американський літак.

МІНІСТЕР ОХОРОНИ довкілля і природних ресурсів Росії Віктор Данилов-Данильян повідомив, що Росія дійшла до межі екологічної катастрофи. В минулому році один тільки російський транспорт, застосовуючи екологічно неякісне паливо, викинув у повітря 23,9 мільйона отруйних речовин. На російських підприємствах зібралося 122 мільйони токсинних відпадів. Під час останньої перевірки експерти міністерства виявили 1,000 місць захоронення шкідливих відпадів, здійсненого всупереч санітарним і екологічним вимогам. Загрозливого характеру набрало занечищення ґрунтів.Лише в минулому році Росія втратила 1.5 мільйона гектарів доброї ріллі.

НАПЕРЕДОДНІ перших загальних нерасових виборів у Південно-Африканській Республіці виникла нова партія,яка у стислій формі називається Кіс, а в повній — „Ведіть себе чесно і просто". Партія складається з одного члена — тепер відомої на всю країну домогосподарки Клер Емері. Ясна річ, вона є не тільки членом, але й лідером партії. У своїй програмі Кіс запевняє, що коли прийде до влади,то уряд зменшить податок на додаткову вартість до 10 відсотків і скасує всі інші податки, а також створить незалежну судову систему. Зміни в конституцію Кіс вноситиме через референдум. Будь-який член парламенту може бути відкликаний за „негідну поведінку", якщо під такою вимогою підпишуться 10,000 виборців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Освєнцім і варваризм Гітлера

27-го січня ц.р. минуло рівно 50 літ, як наступаючі від сходу совєтські війська зайняли Шлеськ і Освєнцім, що в ньому німці за правління Адольфа Гітлера створили свій перший табір смерти — наче ціле окреме місто, відгороджене від світу дротяними плотами, із окремими бараками, в яких гинули тисячі ні в чому невинних осіб. Жидівський комітет, який був створений для відзначення тих роковин, попав у деякий конфлікт з президентом Польщі Лехом Валенсою, який застеріг, щоб у промовах не говорилося тільки про жертви жидів в Освєнцімі, бо згинуло там багато поляків. Валенса запросив представників різних народів, які потерпіли від дикунського режиму Гітлера, а також президента України Леоніда Кучму. Цей останній запрошення прийняв і взяв участь в офіційній частині відзначення того 50-річчя.

Проголошення Адольфом Гітлером теорії „остаточної розв'язки жидівської проблеми" і здійснення тієї теорії у брутальному фізичному винищуванні жидів з усіх країн, що їх займали німецькі війська у Другій світовій війні, це було таке дикунство, такий варваризм, що його мусить якнайгостріше затаврувати кожна культурна людина. Але казати про шість і більше мільйонів жидів, які згинули у тому голокості, — це значить зараховування до жидівських жертви всіх інших народів у тому часі. Згідно з історичною правдою, в Освєнцімі, що його німці перезвали на „Авшвіц", спершу взагалі не було жидівських в'язнів, а лише поляки. Німці заарештували і заслали до Освєнціму всіх професорів Ягайлонського університету у Кракові, між ними видатного економіста Адама Крживановського. Всі вони загинули. У Львові заарештували і розстріляли польського письменника Боя Желенського, який, між іншим, переклав на польську мову всі твори французького драматурга і актора Мольєра, розстріляли першого польського прем'єра після травневого перевороту, львівського професора Політехніки Бартеля, славетного хірурга Баронса та багатьох інших. Райхскомісар України Еріх Кох провів різню українських інтелігентів на Волині й у Києві: так згинула лікарська пара Річинських у Рівному, а в Києві згинули поети Олег Ольжич та Олена Теліга. Згодом виявилося, що Еріх Кох був також на большевицькій службі і під прибраним прізвищем жив та помер у комуністичній Польщі.

Скільки було насправді смертних жертв за панування Гітлера — нема статистики. Відомо, наприклад, що в Мадярщині й Румунії вистріляли всіх циган, бо гітлерівська расова теорія вважала, що вони стоять поза всіма існуючими расами.

Агенти центрального бюра Візенталя у Відні ганяються по нинішній день за коляборантами. Жертвою тієї нагінки став ні в чому невинний Іван Дем'янюк. Жидівські історики і публіцисти промовчують, що найпершими коляборантами були зорганізовані гітлерівцями члени Жидівських рад (Юденрат). Це були нещасні одиниці, які повірили, що їх пощадять, якщо будуть вислужуватися Гітлерові. Всіх їх також винищили.

Прийшов Гітлер до влади легальним шляхом, як голова Націонал-соціялістичної партії, що виграла вибори. Дістав від маршала Гінденбурга місію скласти новий уряд і почав правити, як диктатор. На основі договору німецького міністра закордонних справ Ріббентропа і совєтського міністра Молотова розпочали ті два психопати — Гітлер і Сталін — Другу світову війну. Гітлер стрілив собі в лоб у бункрі під канцлерським палацом у Берліні, а коли Сталін помер, Нікіта Хрущов затанцював з радости гопака. Роздумування, котрий режим був кращий — Гітлера чи Сталіна, — це роздуми, чи краще повіситися, чи проковтнути смертоносну отруту. Освєнцім і все, що до нього причетне, це тепер історія, це музей, страхітлива історія, але не траба фальшувати її.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Володимир Звіглянич

ФАШИЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОГО РЕЖИМУ В РОСІЇ

I

У політиці, як і в науці, важливо називати речі своїми іменами. Особливо це стосується політичної аналізи подій, далекої від сьогоденної коньюктури та озирання на начальство. Перебіг подій у Чечні змусив деяких впливових політологів у Росії та на Заході дійти висновку про небезпеку повороту Росії до авторитаризму або тоталітаризму. Про це говорить тепер навіть колишній президент-генсек Горбачов. Говорячи так, політологи все ж таки зупиняються на півдорозі до реальної суті подій. Справа в тому, що етап авторитаризму в Росії постсовєтської доби розпочався з розстрілом Єльциним парламенту у жовтні 1993 року та набув видимости легітимного освячення у т. зв. конституції, результати голосування за яку і нині становлять державну таємницю. У цій конституції президент є єдиний авторитетний правитель, парламент анемічний, судової влади взагалі нема, а виконавча влада є суто у руках президента і безконтрольна.

Тоталітаризм у Росії нині може бути тільки одного ґатунку — фашистського. У СССР тоталітарна влада базувалася на трьох стовпах — марксистсько-ленінській ідеології, владі КПСС та контролі КҐБ над суспільством. Тепер КПСС не існує, КҐБ ж трансформувалося у дві організації — федеральну Службу Контррозвідки на чолі зі Степашином та Службу Зовнішньої Розвідки Росії на чолі з академіком Примаковим. Ці дві організації зберегли розгалужену систему суспільного контролю на кшталт центр — республіка — область — місто — район — підприємство — військова частина. Структури КҐБ тепер перебрали на себе ті функції, які раніше вони мали паралельно з КПСС. Відбулося посилення контролі КҐБ над суспільством, оскільки навіть у СССР зберігалася видимість контролі над КҐБ у вигляді адміністративного відділу ЦК КПСС. Нині КҐБ фактично позбавлене суспільного контролю і перебуває у цілковитому підпорядкуванні президента, якщо ж точніше, — то під контролем його головного охоронця, колишнього майора КҐБ Олександра Коржакова.

Ідеологія марксизму-ленінізму вмерла разом з СССР. Тривалий час після того Росія була без державної ідеології. Були незграбні спроби перетворити на таку Російську Православну Церкву, було загравання Кремля з церковниками, були картини відвідин можновладцями храмів зі свічками. Все це скінчилося. Разом з перемогою партії Жириновського Росія отримала свою державну ідеологію — великодержавного шовінізму, примітивного патріотизму, проповіді величі Росії та її особливої ролі на терені колишнього СССР та у світі. Все це як дві краплини води нагадує ідеологічну ситуацію у гітлерівській Німеччині. Жириновський вже веде секретні переговори з Чорномирдіном, незабаром відбудеться його зустріч з Єльциним. Партія Жириновського беззастережно підтримала чеченську бойню. Режим Єльцина покинули всі демократи, які ще зберігали ілюзорну віру в його спроможність вивести Росію з того болота, у якому вона нині є. Місце цих людей, за законами соціяльного дарвінізму, посіли люди з печерним інтелектом та риб'ячими очима, такі як Грачов, Степашин, Єрін, Шумейко, Рибкін, Коржаков та багато інших, про яких ще вчора ніхто не мав жодної згадки. Саме вони відіграють тепер головну ролю у визначенні напрямку подій в Росії.

До фашистських трансформацій політичного режиму у Росії нині додалася й армія. Її кинули на виконання завдань, які у нормальних країнах виконують підрозділи Національної гвардії після схвалення парламентами та оголошення надзвичайного стану. Нічого цього у випадку Чечні не було. Єльцин, що є найвищий оборонець конституції, зробив усе, щоб уникнути конституційних засобів розв'язання конфлікту. За конституцією, він оголошує надзвичайний стан, Рада Федерації мусить обговорити це питання та затвердити надзвичайний стан протягом 72 годин. Якщо цього не відбувається, надзвичайний стан вводиться автоматично. Це є санкцією на застосування військової сили, але не армії. Єльцин 2 грудня оголошує надзвичайний стан у Чечні тільки для того, щоб його скасувати два дні пізніше. У ці два дні відбулися його консультації з керівниками Ради Федерації, під час яких з'ясувалося, що підтримки його декретові не буде. Замість діяти так, як належить за конституцією, тобто виносити декрет про надзвичайний стан на обговорення, Єльцин змінює тактику, друкує іншу версію указу без слів про надзвичайний стан.

(Закінчення буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Синтетична кров

Того самого року, коли вийшла з друку епохальна книжка Миколи Коперника „Про обертання небесних сфер" (1543), проф. Падванського університету Версалій опублікував книжку „Про структуру людського тіла", що стала першою ластівкою сучасної анатомії. Такою ластівкою в сучасній фізіології стала 85 років пізніше невелика за розміром книжка лондонського лікаря Вілліяма Гарвея „Про рух серця і крови". Вона тим вагома, що поклала кінець панівним в той час „медичним" теоріям стародавнього римського лікаря Галена та причинилася до кращого зрозуміння складної дії людського організму і недуг, що виникають в ньому.

Серце становить найбільш стійку та продуктивну на світі помпу, яка кожної доби постачає людському організмові дві тисячі гальонів крови, що проходить крізь густу мережу кровоносних судин довжиною 80,000 миль (це не друкарська помилка!). Рушійну силу людському організмові постачає теплова енергія, продукт хемічної сполуки кисню та харчового пального (глюкози та товщу). Обидва компоненти цього хемічного пального переносить кров на своїх „плечах" до 300 трильйонів клітин нашого тіла та відводить продукт спалення до наших легенів.

Людський організм — це геніяльна біологічна машина, яка дістає порух від рушія величини п'ястука, в якому кров виконує дуже важливу ролю.

Звичайно, крім описаних ще завдань, кров виконує цілу низку інших важливих функцій, які виходять поза рамки цієї статті. Найважливіша з них — це самооборона людського організму.

В середньовіччі, що стояло ще під непереможним впливом Галенівської медицини, лікарі лікували майже всі недуги спусканням крови. Сьогодні, замість спускання крови, вживаємо її до трансфузії (переливання), що в багатьох випадках становить справу життя або смерти недужого. І тут медицина натрапляє на велику проблему нестачі живої крови, яку одержуємо або безпосередньо від донора, або посередньо з маґазину (рефрижератора). Найбільша трудність в тому, що кров не можна маґазинувати довше одного місяця та що не вся кров придатна до трансфузії, з уваги на невідповідну групу крови та можливість переносу різних недуг донора до організму недужого, таких як алергія, гіпотайтіс чи АІДС.

Під тиском „Червоного Хреста" працедавці апелюють постійно до своїх працівників, щоб вони жертвували свою кров для шпиталів. У той спосіб шпиталі кожного року „збирають" коло 12 мільйонів кровних одиниць. На жаль, з тієї великої кількости крови не більше як 3 мільйони одиниць використовується для трансфузії, 9 мільйонів кровних одиниць залишається непридатними для переливання з різних причин.

Не слід тому дивуватися, що кров набирає сьогодні вартости золота. З тієї причини в багатьох університетах та дослідних інститутах вчені, поряд з дослідниками над стандартними недугами, працюють також наполегливо над створенням синтетичної крови. Але виявляється, що це не така проста справа. В першій мірі, згідно з опінією речника Дослідно-медичного осередка Іллинойського університету, синтетична кров повинна бути придатна для переливання кожному недужому, без уваги на його групу крови та небезпеку переносу якихнебудь недуг, а найважливіше, що синтетична кров мусить бути придатна до зберігання впродовж багатьох років, навіть у виді концентрату.

Покищо винахід синтетичної крови, яка постійно заступила б природну кров, натрапляє на великі труднощі. Її перші спроби, крім хемічної сумісности з природною кров'ю, виявили трудність переносу на довшу мету достатньої кількости кисню та пов'язані з тим токсичні симптоми. Тому слід розраховувати, що ще забере ще багато років (якщо взагалі, такий винахід стане дійсністю), поки синтетична кров заступить повністю живу природну кров людського організму.

Недавно в американській пресі появилося інтерв'ю д-ра Ірвінґа Міллера, проф. біоінженерії згадуваного вже Іллинойського університету, про успішну спробу з новою версією синтетичної крови на великих лябораторійних звірятах, яка, у протиставу до попередніх спроб, доводить кров до всіх тканин організму в ідеальний спосіб, як це робить природна кров. Д-р Міллер сподівається, що після дальших аналізів прийде черга на остаточне випробування нової версії синтетичної крови на людині.

Д-р Юліян Мовчан

75-РІЧЧЯ Д-РА Р. КУХАРА ТА ЙОГО НОВА КНИЖКА

III

Варто зазначити, що напередодні Першої світової війни членкою Т-ва „Січ" була Ольга Левицька-Басараб, яка після закінчення навчання в крайовому інституті виїхала до Відня на студії в Торговельній академії. Як відомо, в 1914 році Ольга Басараб заснувала в Галичині першу жіночу чоту при відділі Українських Січових Стрільців. Загинула вона смертю героїні 13 лютого 1924 року, коли була замучена на допитах польської поліції у Львівській тюрмі.

Якщо йдеться про автора книжки — доктора філософії Романа Кухара, то його зв'язки з Віденською „Січчю" пов'язані з вокальним ансамблем січовиків. Впродовж 1944-45 років він виконував сольоспіви в супроводі органів та тенорові партії в ораторії „Реквієм" Моцарта та твори Баха і Бетовена в рамках концертних програм хорово-оркестральної капелі під керівництвом проф. Томашека. (Подібні мистецькі зв'язки з Віденською „Січчю" мав ще один наш відомий співак і журналіст д-р Володимир Боднар).

Але „все йде — все минає"... Цього не могла оминути також Віденська „Січ". Як відомо, завдяки великій допомозі ЗСА, які завжди старалися і стараються, аби зберегти цілою російську імперію (кращим прикладом чого є теперішня трагедія в Чечні), та сама імперія хоч під назвою СССР вийшла переможцем (або як одна з переможців) у Другій світовій війні. В наслідок цього московсько-большевицькі орди не тільки знову окупували Україну, Білорусію і т. д., але також швидко посунулися далеко на захід — аж до Відня. Що ж тоді залишалося робити віденським „січовикам"? Чекати, поки озвірілі енкаведисти вломляться до домівки і порозстрілюють всіх січовиків? Або, в кращому випадку, під конвоєм заберуть їх і вивезуть на Сибір, звідки вже не буде повороту?

Але чекати вже було ніколи. Автор подає, що в наслідок провокативних совєтських інсинуацій, австрійська поліція розв'язала „Січ" 18 червня 1947 року, оголосивши, що її існування вже є нелеґальним. Правда, чимало років пізніше — аж у 1959 році, аби відновити діяльність „Січі", було вироблено новий проєкт січового статуту, який було подано для урядового затвердження. Проте й ті поновлені заходи нічого позитивного не дали, а вже нечисленна громада українського студентства у Відні не спромоглася на активні зусилля в тому напрямку. Тому 1947 рік був роком, коли Віденська „Січ" перестала існувати...

А все ж, як доречно закінчує свою 188-сторінкову книгу Роман Кухар, „традиції 'Січі' невмирущі, продовжуються й до наших днів. Із замітніших відзначень Товариства назвемо великий з'їзд січовиків у ЗСА в 1963 р., з ініціятиви активного на еміґрації члена 'Січі' проф. Михайла Яремка; ювілейне вшанування сторіччя 'Січі' у Відні, що відбулося у 1968 та 1970 роках (при тому вмуровано пропам'ятну таблицю, присвячену „Січі", у притворі церкви св. Варвари), численні статті в еміґраційній періодиці впродовж десятиріч від розв'язання січового товариства... Всі оті відзначення славного віденського січового братства й сестрицтві належні „Січі" не тільки тому, аби 'слава не пропала', але ще більше для заохоти й моральної підтримки українського студентства в сучасному Відні відновити діяльність нашої безсмертної вчительки та справжньої Альма матер, що випустила в світ сотні, якщо не тисячі, своїх вихованців — видатних громадян, державних мужів і когорти борців за перемогу української національної справи" (стор. 119).

І тому вихід у світ так добре написаної і виданої історії Віденської „Січі" також є дуже добрим і заслуженим відзначенням 75-річчя народження її автора — д-ра Романа Кухара.

Для бажаючих придбати книжку „Віденська 'Січ'" можна звертатися на адресу: Dr. Roman Kuchar, P. O. Box 335, Victoria, Kan. 67671-0335.

Марія Храплива

РЕСПУБЛІКИ СЕРЕДНЬОЇ АЗІЇ В ПОШУКАХ ІДЕНТИЧНОСТИ

II

Аральське море, його трагедію і наслідки Казахстан ділить з Узбекістаном. За совєтської влади в Казахстані відбувалися випробовування атомової зброї. Зареєстровано двісті вибухів над землею й чотириста підземних. Тоді ті райони були заселені, а тепер стали безлюдні. Наслідки радіоактивного зараження є наочні: люди хворіють на левкемію, діти родяться з генетичними ненормальностями.

Росіяни живуть по містах та індустріяльних центрах, а етнічні казахи займаються агрикультурою і скотарством. До Казахстану повернулося 50 тисяч казахів, що жили в Росії і Монголії. Казахська мова домінує по селах, а міське населення не знає рідної мови. Тільки в одній із трьох шкіл викладається казахська мова. У вищих школах її нема. Іслям і християнство можна практикувати, відбувати релігійні похорони і вчити дітей релігії. В політиці, однак, ісламські партії заборонені, управління є суто секулярне. Якщо вдасться далі продовжувати теперішній курс у політиці та економіці і не буде якоїсь більшої напасти від Росії, перед Казахстаном вкривається велике майбутнє.

УЗБЕКІСТАН

Територія — 172,700 кв. миль, населення 21.6 мільйона, в тому числі 71.4% узбеків, 8.3% росіян, 4.1% казахів, 4.7% таджиків, 0.8% (153,000) українців, 6.3% інших національностей. Столиця Ташкент — 2,124,000 населення.

Влада президента Ісляма Карімова, узбека (його признавав ще Горбачов 1990 р.), є сильна, автократична. Узбекістан є зразком стабільности і консерватизму. Нова конституція, ухвалена 1992 року, признає виразно права людини і політичні партії. Кабінет міністрів і прем'єр вибрані з-поміж колишніх високих партійців. Наступні вибори призначені на 1995 рік. Партія президента є Народна демократична партія, яку беззастережно підтримують всі інші леґальні партії. Партії опозиції не мають права збиратися і є заборонені. Президент видає декрети й управа держави зовсім не нагадує демократичної системи, про яку говорить конституція. Іслямський фундаменталізм заборонений, але ісламська релігія та традиції є практиковані, а сам Карімов присягав на Коран, коли став президентом, і навіть пішов на прощу до Мекки. Доки не буде стабільности в державі, президент не думає допускати інші партії до управління. Інші погляди він називає „політичною корупцією". Зібрання меншин — не дозволені. Інтернаціональні протести не мають впливу на уряд.

Узбекістан бореться з наслідками висихаючого Аральського моря — четвертого за величиною у світі озера. Вода в ньому стає поступово щораз солоніша, непридатна для життя риб. А повітряні, піскові бурі несуть сіль із висохлого дна моря і вкривають нею поля бавовни. Через посуху іригація полів річковою водою є конечна, а знов же від браку допливу річкової води висихає озеро. Це стало нещасним завороженим колом для держави.

Узбекістан є четвертим у світі щодо величини продуцентом бавовни. Має теж мінеральні багатства: золото, уран, срібло, вугілля, мідь, цинк і газ. Бракує харчових продуктів і дрібної продукції. Економіка є суто державна. Приватна власність і промисловість є під контролем і обтяжені високими податками. Узбекістан визволився від зони рубля і має свою валюту — сом. Камірів поступово починає торгувати з іншими державами СНД і Росією, переважно за тверду валюту. Військовики, які колись служили в Росії, відкликані і творять тепер народну армію. Турбота є, однак, що російське військо, яке було на території Узбекістану, не вступається і далі виконує накази Москви. Інфляція існує, заробітки зменшуються й економічні програми застоялі. Але є спокій і стабільність.

ТУРКМЕНІСТАН

Територія — 188,417 кв. миль. Населення 4.3 мільйона, в тому числі 73.3% туркменів, 9.8% росіян, 9.0% узбеків, 2% казахів, 1% українців (36,000), 4.9% інших. Столиця Ашгабат із 382,000 населення. Президент — Сапармурад Ніязов.

Росія завоювала цей край 1885 р. Зустрічала завзятий опір, в якому загинуло 15,000 автохтонів в обороні своєї свободи. В 1916 р. було повстання і незалежність тривала до 1918 р., а потім повстанські рейди тривали аж до 30-их років.

Туркменістан — дуже багата країна, четверта у світі щодо запасів ґазу, який експортується теж в Україну. Видобувають нафту, залізо, вугілля, вирощують бавовну й продукують текстильні вироби. Припускають, що в банках Туркменістан має надмір валюти — коло трьох більйонів долярів. Державну грошову одиницю манат впровадили 1993 р. Щодо мови, існує закон про державну туркменську мову і поступово переходять з кирилиці на арабське. В останні місяці, однак, Ніязов надав російській мові статус офіційної.

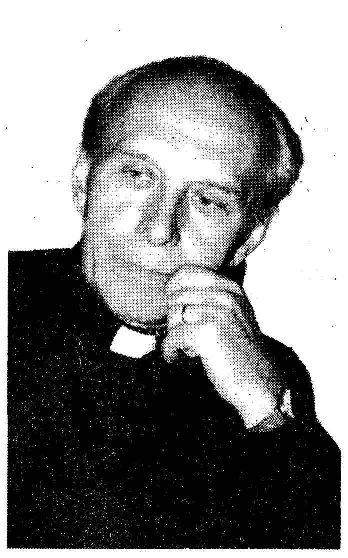
50% туркменів живе по селах і займається агрикультурою та скотарством. Росіяни — це технічний персонал, керівники — живуть по містах. Режим президента Ніязова, колишнього першого секретаря Комуністичної партії, є сильний, авторитарний і між владою і народом є відстань. Головно серед молодшої генерації, яка цікавиться політичними подіями у світі; наступає пробудження національних почувань і відбуваються громадські заворушення. Але всяка критика уряду є придушена, незадоволення існуючим станом недопустимі. Цензура дозволяє лише те, що є по лінії уряду. Творення партій чи проведення демонстрацій обмежене, бо вони є „загрозою для суспільства". Конституція називає державу президентською республікою, керованою президентом, прем'єром і парламентом. Ніязов створив з колишніх членів Комуністичної партії Туркменську демократичну партію, яка має зайнятися економічними, політичними і культурними реформами. Не існує незалежної ініціятиви ані демократії. Свободи преси теж нема. Уряд виконує сильну контролю над релігією, але не забороняє її. Нові ідеї все ж так проникають через радіо, телевізію та подорожування. Туркменістан належить до СНД і до Гельсінкської Конвенції, але не дотримується їх постанов. Іран і Туреччина вишколюють у себе туркменських спеціялістів і навіть будують залізничні рейки між своїми і туркменськими містами. Ніязов користується популярністю серед населення.

КИРГИЗСТАН

Територія — 76,642 кв. милі. Населення 4.6 мільйона, в тому числі 56% киргизів, 17.8% росіян, 13% узбеків, 2.5% (115,000) українців, 2.4% німців, 8.3% інших. Столиця Бишкек, 632,000 мешканців. Президент Аскар Акаєв, киргиз, колишній професор математики. Він виростав на селі, серед киргизької традиції, мови та ісламської релігії. Але вищі школи він кінчав у Петербурзі, де вікно до Европи було дещо відчинене. За три роки своєї президентури Акаєв створив демократичну і плюралістичну систему в державі. Нова конституція, ухвалена в травні 1993 року, є типу французької демократії, яка дає президентові широку владу. Президент є головою держави, він призначає прем'єра і суддів, яких потім затверджує парламент, має право пропонувати нові закони і право вето в парламенті. Він затверджує міністрів, запропонованих прем'єром, і може розпустити парламент і призначити нові вибори. Парламент з 350 членами, вибраний ще за Горбачова, має бути зменшений до 105 членів у найближчих виборах. На тій конституції взорувалася конституція Росії.

(Закінчення буде)

Помер о. диякон Б. Тарнавський



Св. п. о. диякон Б. Тарнавський

В п'ятницю, 11-го листопада 1994 року, відійшов у вічність священо-диякон Богдан Йосафат Тарнавський. Покійний народився 13-го квітня 1924 року в родині Юліяна і Станіслави, з дому Дорожинська, в Чорткові на Тернопільщині. Там закінчив середню освіту в українській гімназії „Рідна Школа" і мав намір виїхати на університетські студії до Праги, але в тому перешкодили події Другої світової війни. Напередодні совєтсько-німецької війни був ув'язнений червоними окупантами і тільки Боже Провидіння захистило його від долі мучеників, котрі загинули в совєтських тюрмах.

Як і багато його ровесників, покійний Богдан опинився в рядах 1-ої Дивізії Української Національної Армії і пережив воєнне лихоліття в ранзі десятника. В 1945 році потрапив до табору полонених у Ріміні, Італія, і там, закінчивши педагогічний семінар, учителював у таборових школах. Після переїзду до Англії і звільнення з полону життя Богдана устабілізувалося. 27-го січня 1951 року він одружився з Анною Гомзяк і їм народилися син Юрій та дочка Галя. Ставши членом ОУН, був обраний кількакратно на пост крайового саекретаря Союзу Українців Британії, де розгорнув широку і плідну діяльність. Крім того, учителював у школах українознавства.

В 1956 році родина Тарнавських приїхала на постійне перебування до Ню Бранзвік, Ню Джерзі, ЗСА, де вже раніше поселилися батьки Богдана. Тут Богдан, працюючи в американській фірмі Вестінґгавз та сповнюючи родинні обов'язки, посвятив своє життя розбудов українського наукового осередку в Гарварді, займаючи пости орґанізаційного референта, секретаря, а відтак довголітнього ділового директора Фонду Катедр Українознавства (ФКУ). В цьому Богданові багато допоміг його батько, зокрема в початковій стадії збіркової компанії ФКУ.

Закінчивши трисемистральний курс постійного дияконату в Римі, покійний Богдан був висвячений єпископом Василем Лостеном 18-го жовтня 1983 року в Бостоні на диякона УКЦеркви в парафії, де він в той час жив, працював й учителював у школі українознавства. Дияконат був логічним завершенням життєвого шляху Богдана, людини глибоко релігійної, повної любови і пошани до ближнього та завжди готової допомогти.

Похоронні відправи почалися в неділю, 13-го листопада 1994 року, в похоронному заведенні в Стемфорді Панахидою, яку відслужили отці д-р Володимир Фіґоль й Ігор Міджак при співучасті семінаристів з України, а увечері Парастас відправив Владика Василь Лостен. Співслужителями були отці Лев Моско, Петро Федорчук, Володимир Андрушків, Йрнатан Морсе та Михайло Мишчук.

Після Парастасу мґр Степан Хемич, голова Фонду Катедр Українознавства (ФКУ) і приятель покійного, виголосив прощальне слово, подаючи короткий життєпис отця диякона.

Опісля мґр Василь Лагошняк, голова представництва ФКУ в Клівленді, докладно говорив про великі заслуги та посвяту покійного Богдана в організуванні збіркової акції на ФКУ в діяспорі й на тереніі округи Клівленду.

З черги д-р Роман Процик, екзекутивний директор ФКУ, складаючи співчуття, зачитав листа від проф. Григорія Грабовича, директора УНІГУ, в якому автор написав: „...Нагла вістка про смерть о. Богдана Тарнавського вразила нас усіх і ще раз нагадала, яке коротке людське життя, і як ми насправді доцінюємо наші цінності, тільки коли їх тратимо. Отець Богдан Тарнавський присвятив велику частину свого життя для української науки і культури в його цілеспрямованій праці для розвитку українських студій і Українського Наукового Інституту в Гарвардському університеті. Його відданість цій праці була взірцем і джерелом надхнення для всіх, пов'язаних з Гарвардом. Для тих із нас, кому пощастило тоді з ним працювати і спілкуватися, він був втіленням Фонду Катедр Українознавства; його уважна й спокійна настанова, його лагідна усмішка, постійна ввічливість і, понад усе, та суцільна відданість великій праці — відбудові української науки, якою ми всі займалися і надалі займаємося — були прикрасами українського Гарварду. Ми ним раділи, а він нас усіх завжди тримав на дусі. Тепер, коли його не стало, ми гордимося тим, що він був з нами і що цей великий труд, який він вложив у нашу спільну справу, має постійні плоди. Опечаленій дружині, дітям, внукам і всій рідні о. Богдана Тарнавського наш Інститут, його професура, всі його співробітники, студенти і я особисто висловлюємо найглибші співчуття. Ми впевнені, що Божа Ласка освітлює його душу так, як вона освітлювала його життя. Його пам'ять назавжди буде з нами". Прощальне слово виголосив Олександер Пришляк, довголітній співробітник ФКУ і КТХРУ–ГП на терені Гартфордської округи в Коннектикат. Він особливо підкреслив духові і людські вартості покійного, згадавши, що Богдан у молодості зголосився добровольцем до дивізії „Галичина", брав участь у боях під Бродами, а потім, у притаманній йому скромності, віддав свої здібності і знання для улюбленої України і своєї Церкви. О. Пришляк попрощав покійного від Братства Дивізійників, Шкільної Ради, Українського Патріярхального Товариства ЗСА, Комітету Тисячоліття Хрещення Руси-України — Гартфордської округи, від друзів та від своєї родини.

В понеділок, 14-го листопада, тлінні останки перевезено до катедри св. Володимира в Стемфорді, де знову Владика Василь Лостен відслужив похоронну Святу Літургію і вижолосив дуже зворушливе прощальне слово. Співслужили отці Л. Моско, П. Скрінковський і Й. Морсе, а опісля до Панахиди долучилися ще отці Петро Огірко, Кирило Ангелов та піддиякон Юрій Малаховський. Катедральний храм був заповнений членами родини, численними священиками, приятелями і друзями, які молитовним співом під проводом диригента Петра Кочанського віддали дияконові Богданові останню належну прислугу.

Похоронено покійного на українському католицькому цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурзі, Н. Й., де після Панахиди, запечатання гробу, відспівання „Вічная пам'ять" і пісні „Видиш, брате мій..." о. Іван Сквілер, закінчивши похоронні відправи, запросив усіх на тризну.

Під час тризни д-р Степан Ворох, голова КТХР–ГП та шкільний товариш покійного з гімназії в Чорткові, виголосив довгу прощальну промову, згадуючи про молоді роки покійного та вичисляючи його великий вклад праці для ФКУ і КТХРУ–ГП, підкреслив його вміння поєднати Боже Слово — Христову Науку з українською духовістю, наукою і культурою. У праці з іншими співробітниками диякон Богдан все вмів полагоджувати в мирі та спокої, створити атмосферу товариського співжиття і спілкування. Його місце в пантеоні творців української культури. На кінець д-р Ворох висловив співчуття присутній дружині, дітям та всій родині і попрощав покійного від колишніх гімназійних товаришів, від КТХРУ–ГП і від себе та своєї родини.

Ксеня Драган, секретарка Владики Лостена, в своєму зворушливому слові наголосила, що св. п. о, Богдан був надзвичайний і вийнятковий, бо він дійсно жив тим, що проповідував, а ще більше подиву гідний був у тому, що робив це зі щирою, йому притаманною скромністю.

На закінчення Ліда Стецик, довголітня співробітниця покійного Богдана в ФКУ й УНІГУ в Кеймбриджі, ще раз зачитала листа проф. Григорія Грабовича, директора УНІГУ. Спільною молитвою подяки закінчено похоронний ритуал і всі з великим жалем та з почуттям втрати непересічно вартісної людини повернулися домів.

Друзі

Ялинка Округи СУА в Ню Йорку

Дня 16-го грудня в Домівці СУА в Ню Йорку відбулося свято засвічення ялинки. Цей неписаний звичай вже від кільканадцятьох літ увійшов в традицію нашої Округи. Тому і від полудня штаб комісії культосвітньої референтки Стефанії Косович працював завзято над прикрасою ялинки і проиготуванням столів для гостей.

Коротко після 6-ої години вечора голова Округи Надя Савчук відкрила це свято привітанням присутніх: о. ігумена Патрикія Пащака, від греко-католицької церкви св. Юра, і о. ігумена Панкратія, від православної церкви Всіх Святих, голову СУА Анну Кравчук і членів Головної управи СУА, заступниць голови О. Третяк, І. Куровицьку, яка рівночасно є президентом Крайової ради жінок Америки, протоколярну секретарку В. Бачинську, касира Р. Шуган, редакторку журналу „Наше Життя" І. Чабан, і її попередницю на цім пості Лясю Любович, директорку канцелярії Е. Рогожу, адміністраторку Н . Думу, директорку Українського Музею М. Шуст; дальше приявних від кредитівки „Самопоміч" д-ра Б. Кекіша, від ТУІА В. Маґуна, заступницю голови сеньйорів О. Літепло, всіх присутніх голів відділів, гостей і численно зібраних союзянок. Вона підкреслила, що цьогорічна ялинка присвячена Рокові Української Родини, яка у вільній Україні може вже свобідно святкувати це величне свято Різдва Христового, і пересилає різдвяний привіт усім українським родинам, розсіяним у діяспорі.

Дальше ведення програми передала культосвітній референтці С. Косович, а ця попросила о. ігумена Пащака провести молитву, яку започаткував він колядою „Бог Предвічний" і побажав усім присутнім доброго здоров'я у 1995, а для СУА успіхів у їхній благородній праці. Відтак голови відділів довершили прикрашення ялинки і голова Округи Н. Савчук засвітила ялинку.

Мистецьку програму відкрила п'ятирічна Мелася Гурин деклямацією вірша „Дар від України", який виголосила чітко зі зрозумінням теми, а відтак при акомпаньяменті своєї мами Лариси Маґун-Гурин, відспівала „Різдвяна мрія". Її старша сестричка Лариса Гурин виголосила вірш „Благословенна зірка ясна" і відспівала колядку „На небі зірка" при акомпаньяменті Меласі на сопілці і мами на фортепіяні. Дальше слідув ало сольо Меласі на сопілці і мами на фортепіяні. Малих артистів пубіка нагородила рясними оплесками, а вір Округи вручено мали подарунки.

Відтак Х. Навроцька відчитала дуже зворушливий спомин своєї мами (І. Домбчевської), друкований у 1938 році у Львові в часописі „Діло", де згадує про традиції і різдвяні звичаї, які зберігало сотки літ українське селянство і передавало любов до них майбутнім поколінням. О. Кебало, колишній учень Мистецької Студії Л. Крушельницької, відчитав з чуттям два вірші присвячені матері, пера С. Чарнецького і О. Олеся. Маленька О. Кебало проспівала колядку „Щедрик, щедрик", за що присутні прийняли її оплесками, і в нагороду одержала малого ведмедика. Опісля ведуча програмою попросила до слова голову СУА А. Кравчук, яка подякувала за запрошення і складаючи присутнім побажання, попросила О. Третяк розказати про успіх розписаного конкурсу для молоді різних віків „Про значення родини". Висліди конкурсу перейшли всяке сподівання, а кредитівки „Самопоміч" і православна призначили по 500 дол. як винагороду на ту ціль. Протоколярна секретарка Головної управи СУА В. Бачинська відчитала листа подяки від Головної управи СУА для Л. Любович за її працю на пості редакторки журналу „Наше Життя" в роках 1972-74 і 1977-90. Це признання і відзначення дуже зворушили Л. Любович, яка не була приготована на таку милу несподіванку.

Культосвітня референтка С. Косович подякувала родинам Гурин і Кебало за малих виконавців. Справжнім „шоком" в доброму розумінні був виступ д-ра Богдана Кекіша, президента кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку, коли до свого побажання додав таку цінну прикрасу на ялунку від кредитівки „Самопоміч" як дар в сумі 1,000 дол. на Фонд Чорнобиля і 2,000 дол. на Фонд Стипендій, який провадить СУА. Присутні бурею оплесків виявили свою радість і вдячність за так щедрий дар.

Члени Округи попросили гостей до трапези, яку так дбайливо приготовили завдяки жертвенності союзянок відділів. Приємний настрій викликав виступ співака з України О. Чмири, народного лавреата конкурсів вокалістів, який відспівав дві народні пісні і, як наддаток, „Дивлюсь я на небо". Присутні з вдоволенням прийняли його виступ і включились до загального співу колядок. Голова Округи дякувала всім , що причинились до успіху імпрези.

Відтак о. ігумент Панкратій у своїх побажаннях ще раз підкреслив ролю СУА у вихованні молодого покоління і молитвою закінчив це свято.

Іванна Мачай

Повідомлення УСЦАК

Повідомлеємо, що Управа Української Спортової Централі Америки і Канади розглянула листи з 13-го грудня 1994 року і 6-го січня 1995 року від Управи Реґіонального Українського Олімпійського Комітету у Філядельфії про уділення апробати на відбуття спортової імпрези під назвою „Передолімпійське Спортове Джемборі" у Філядельфії в днях 27-29-го травня 1995 року. Господарем імпрези буде Український Спортовий Осередок „Тризуб", а прихід з імпрези є призначений для допомоги українській олімпійській репрезентації на Олімпіяду в Атланті 1996 року.

Управа позитивно розглянула повище прохання й закликає всі спортові осередки взяти активну участь у цій спортовій імпрезі.

За Управу УСЦАК:

Мирон Стебельський, голова **Роман Пиндус,** секретар

„А українців...

(Закінчення зі стор. 1)

На наше запитання, якого типу є інші українські організації, що так чисельно входять тепер до об'єднання, довідуємося, що вони культурно-просвітянського характеру. В деяких місцевостях працюють суботні українські школи, подекуди пробують видавати місцеві українські газети — отже підвалини є, а тепер треба лише спільно працювати із іншонаціональними групами, щоб добути належні права для усіх меншин в Росії. О. Десняк-Руденко інформує, що міністерство національностей Росії зробило проєкт закону про національно-культурні права, в чому багато допомогло саме об'єднання, а весною 1994 року відбувся в Москві конґрес національних організацій Росії, якого засновники стали членами президії цієї органіації, а головою обрано корейця.

Наш гість сильно наголошує у своїх цікавих інформаціях, що є конечним українцям влитися в суспільно-політичне життя і мати там свій вплив. Згідно з постановою та резолюціями першого конґресу стверджено, що Росія є багатонаціональною країною і говорити про її демократизацію можна лише з вирішенням національного питання, тому українська громада повинна знайти своє місце в процесі політичного життя Росії так, як інші національні групи. Саме О. Руденко-Десняк запропонував на конґресі національних організацій комісію забезпечення національних прав і він їздив вже з миротворчою групою до північного Кавказу, як представник Об'єднання Українців Росії. Він підкреслює дружні зв'язки об'єднання з жидами, вірменами і азербейджанцями та уважає, що це ніяк не зменшує українського патріотизму.

Наш гість, як показується, відвідує доволі часто Північноамериканський континент, щоб саме тут знайти допомогу не матеріяльну, яка звичайно у всіх гостях на першому місці, але добути досвід західньої української діяспори, як спілкуватися з державою, в якій живе, зберігаючи і дальше свою національну окремішність, як здійснювати збереження прав людини. Він радіє тим, що має із своїм добрим знанням англійської мови можливість виступати постійно із доповідями в американських і канадських університетах, представляючи проблему національностей в Росії, що творить 30% населення. Це, що про це говорить саме українець, є дуже важливе. Свої незвичайно цікаві думки О. Руденко-Десняк закінчує ствердженням, що час закінчити із стереотипами та перестати іти „потилицею взад" у відношенні до інших народів, зокрема Росії. „Україна має стільки ворогів, що мусить шукати партнерів і з ними розмовляти, щб себе взаїмно розуміти".

Професор Уральського Гірничого Інституту Борис Кравець, приїхав до ЗСА аж із Єкатеринбурґу раніше Свердловська, де живе вже 30 років. Він перебував на запрошення коледжу в Монтані, щоб запізнатися з новою технологією в ділянці гірничій. При тому наш гість зазначує, що займається також бизнесом і шукає таких зв'язків у ЗСА. Але нас цікавить життя українців за Уралом і довідуємося від нього, що українців на Уралі є біля 600,000 і зараз вони поволі пізнають, що вони українці. Організується Уральська Асоціяція Українців і організатори вже їздили до Москви і Києва, на конґреси українців з-поза границь України, Тепер відкрили недільну школу для дітей, в якій навчають українки, але бракує їм підручників, літератури та інших речей. Ось так українці за Уралом пробуджуються, а наш далекий гість хоче при нагоді учбової і бизнесової поїздки шукати зв'язків не лише на славній „Волл стріт", але й в українських організаціях. Він підкреслює, що життя поза Уралом важке, як і взагалі тепер в Росії, і характеризує його коротким порівнянням, що його зробив при цих перших відвідинах Заходу „В ЗСА є дві проблеми: немає де поставити авто і немає в крамницях покупців", а в Росії є також дві проблеми: немає , що їсти і немає роботи".

Якби воно не було, українська меншина в Росії живе якось і пробуджується до національного життя. Нашим завданням після 50 років перебування в діяспорі подати їм, братам східньої діяспори, помічну руку!

ЧЕРНІГІВЩИНА. — Президент України Леонід Кучма взяв участь у відкритті на Чернігівщині першого в світі підприємства з утилізації та пероблення звичайної зброї. Підприємство створене Урядом України спільно з американською компанією „Alliant Techsystems". Підприємство має початковий контракт на демілітаризацію 220,000 тонн боєприпасів, а в майбутньому тут щоденно здійснюватиметься обробка 1,500 одиниць знарядів вагою 4-5 тонн. Відкриття цього підприємства дасть змогу Україні перетворити застарілі боєприпаси на продукти для продажу, а отримані гроші спрямувати на розвиток економіки, а також зменшить число безробітних.

ДОПИС МАВ АВТОРА

Оскільки допис „Діяльність 1-го Відділу СУА" надійшов без підпису, редакція вмістила його у ч. 11 („Свобода" з 19-го січня) під криптонімом Н.Н. Тепер маємо можливість повідомити, що автором допису є Софія Костюк.— Ред.

Нова професіоналістка

Ряди українських професіоналістів збільшуються. Включилася до них новий адвокат Наталя Держко. Батьки, д-р Христина і професор д-р Микола Держки, добре відомі українській громаді Торонто, гордяться успіхами Наталі та всіх своїх дітей.

Наталя є абітурієнткою курсів українознавства школи ім. Цьопи Паліїв, довголітня членкиня хору „Веснівка" і старша пластунка.

Підставові студії відбула в Трініті коледжі при Торонтонському університеті, де відзначалася здобуттям багатьох стипендій і нагород, між ними здобула канадську стипендію в ділянці точних наук і інженерії. Закінчивши бакалавр біології, перейшла на правничі студії до правничої школи Озґуд голл при Йоркському університеті в Торонто. Там же відзначалася. Не тільки репрезентувала свою школу права в державних конкуренціях правничого арґументу, але також була одною із редакторів славного „Правничого журналу Озґуд голл". За високі академічні осяги Наталя здобула стипендію Балфура, Фі-Дельта-Фі і дві нагороди в ділянці інтелектуальної власности.

Великою почестю для неї був вибір її на практику у



Н. Держко

Верховному суді Канади. Скінчивши цей рік практики в суді, Наталя переїхала до Гарвардської правничої школи на маґістерські студії.

За свою пропозицію на тезу в ділянках "закони в ділянці довкілля" і „ закони інтелектуальної власности" та за свої академічні осяги, виграла вона аж три стипендії ,а саме: Фулбрайта (Пепсі-кола, Канада), маґістерську і подорожню стипендію ім. МекКензіКінґ.

А.П.

Виставка канадських книжок у Києві

Літом 1994 року авторці тих рядків вдалося без труднощів переконати Управу Спілки письменників Канади в тому, що для Канади було б корисно влаштувати виставку англомовних і франкомовних книжок в Україні. Подібні виставки відбувалися в минулому в Токіо, в Атенах та інших столицях світу. До тієї справи взялося з ентузіязмом голова комітету зовнішних зв'язків канадських письменників Кеті Рекай.

Рівночасно Тетяна Арсеєнко, заступник президента та відповідальна за міжнародні зв'язки Центральної Наукової Бібліотеки ім М. Вернадського при Академії Наук України, яка в тому часі перебувала в Торонто, також дуже зацікавилася тим проєктом.

В червні відбулося перше засідання, на якому обговорено плян виставки. Присутні були Пенні Дікенс, екзекутивний директор спілки К. Рекай, Т. Арсееєнко і автор цього звіту. Заплянувано відбути виставку восени 1995 року в приміщеннях бібліотеки ім. Вернадського й там залишити книжки для користування читачів. Осібно намічено виставку в діточій бібліотеці Києва.

В цій справі почалась переписка канцелярії Спілки письменників Канади з амбасадою України в Оттаві. Т. Арсеєнко поїхала туди особисто й отримала запевнення, що книжки можна буде післати до Києва Українською Авіяційною Лінією.

Відбулася також зустріч організаторів з онтарійським міністром Зємбою, яка обіцяла підтримати проєкт, можливо навіть і фінансово.

Після повернення Т. Арсеєнко до Києва Олексій Онищенко, директор Наукової Бібліотеки ім. Вернадського письмово привітав проєкт канадських письменників. Одночасно прийшло запрошення для трьох членів канадської спілки прибути на час виставки до Києва.

В б'юлетеню Спілки письменників Канади вже двічі повідомляли про пляновану виставку в Україні і багато членів цієї спілки виявили охоту їхати на цей час до Києва. В найближчих днях канцелярія канадської спілки письменників розішле письма до видавництв Канади з проханням присилати їхні видання.

У вересні 1994 року авторка цього репортажу їздила до Києва, де зустріла директора Бібліотеки ім. Вернадського та оглянула два можливі приміщення на виставку. Ми вибрали залі в новому модерному й імпозантному будинку бібліотеки на передмісті Києва. Єдиною проблемою може бути трудний доїзд. В старому будинку бібліотеки біля університету не було відповідного приміщення.

Центральна Наукова Бібліотека України нараховує понад 12 міл. томів і щорічно отримує понад 200,000 нових публікацій, включно з численними чужомовними виданнями. У збірці є незвичайно вартісні рукописні книги й першодруки з України та цілої Европи. Бібліотека має доступ до електронічної пошти, міжнародного запозичування та електронічні бібліографічні інформаційні бази. Науковці й студенти численно відвідують бібліотеку, особливо цікавляться виданням діяспори та іншими книжками, які до розвалу СССР були для них недоступні.

У Києві авторка цих рядків з Т. Арсеєнко відвідали канадську амбасаду, де обіцяли помогти в розголошенні виставки та в приготуванні офіційного прийняття в день відкриття.

Плянуємо також в часі виставки поінформувати Україну про канадську літературу і культуру. Ми звернулися до журналу „Всесвіт" з проханням видати одне число присвячене Канаді, подібно, як в минулому появилося видання про Швайцарію. Досі не маємо ще відповіді від редакції.

З фінансами круто. На щастя, надіємось дістати безкоштовно книжки від видавництв, також, як нас запевнили, не треба буде оплачувати пересилки українською летунською лінією. Заля в бібліотеці буде безплатна. Че-рез економічну ситуацію в Канаді нам досі не вдалося роздобути ніякої державної дотації на інші видатки. Запрошені гості з Канади будуть оплачувати самі дорогу до Києва.

Ліда Палій

Загальні збори 67-го Відділу УНС

У неділю, 15-го січня 1995 року, відбулись чергові Загальні збори 67-го Відділу УНС „Запорозька Січ" в залі української церкви свв. Петра і Павла в Ансонії, Конн.

Збори відкрив голова відділу інж. Мирослав Троян і попросив пом'янути померлих членів Відділу і їх родин однохвилинною мовчанкою. В наступній точці програми голова Контрольної комісії Петро Глива прочитав протокол з останніх Загальних зборів, який прийнято без змін. Дальше слідували звіти поодиноких членів Управи. Секретар-касир Франк Стубань представив стан каси і членства. М. Троян представляв 67-ий Відділ на Річних загальних зборах Окружного Комітету Відділів УНС Округи Ню Гейвен, де як голова Контрольної комісії перевів контролю діловодства Округи та здав звіт. Він був знову перевибраний на голову Контрольної комісії на слідуючий рік.

67-ий Відділ був чисельно заступлений на ювілейному бенкеті з нагоди 100-ліття УНС та мав свій осібний стіл. 24-го вересня голова Відділу брав участь в організаційних нарадах п'ятьох округ на Союзівці, призначених для кращого ознайомлення із біжучимиг справами та новими грамотами. Під час цієї каденції голова Відділу зорганізував двох нових членів.

На внесок голови Контрольної комісії П. Гливи Збори уділили абсолюторію уступаючій Управі. Опісля вибрано нову Управу у складі: голова — М. Троян, заступник голови — Дмитро Кот, секретар-касир — Ф. Стубань, заступник секретаря-касира — М. Троян; Контрольна комісія: голова — П. Глива, заступник голови — Джек Липень.

Ф. Стубань представив справу Спеціяльних Олімпійських Світових Ігрищ в 1995 році, які відбудуться в Ню Гейвені. Місто Ансонія є вибране як гостинне місто для змагунів з України. В Ансонії українські змагуни будуть перебувати від 26-го червня до 29-го червня і ними треба зайнятись.

Загальні збори вирішили зробити пожертву із каси Відділу в сумі 50 дол. на ЗУАДК у Філядельфії на їхні потреби в Україні, як рівнож суму 25 дол. на Спеціяльні Олімпійські Світові Ігрища в 1995 році.

Молитвою закінчено Загальні збори відділу.

Мирослав Троян

РІВНЕ. — Голова парляментарної комісії з екологічних питань Георгій Філіпчук і народний депутат від Рівненщини Олег Матковський разом з експертами з Інституту ядерних досліджень Національної Академії Наук України та Асоціяції „Зелентй Світ" відвідали Хмельницьку Атомну Електростанцію з метою вивчення можливих екологічних наслідків після введення в дію другого енерґобльоку-мільйонника. Громадськість занепокоєна браком води для охолодження реакторів, бо ріка Горинь дуже обміліла. Є ще Нетішинське водосховище, але невідомо яку небезпеку може таїти підтоплення берегів Горині для населення пунктів. Депутати від Рівненщини повідомили, що у Верховній Раді формується опозиція до урядового курсу в питаннях введення в дію нових енерґобльоків на АЕС.